

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:729

av Niclas Malmberg (MP)

Stärk elcertifikatens styrande effekt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att inrätta en myndighet för handel med de gröna elcertifikaten och tillkännager detta för regeringen.

De gröna elcertifikaten har gett effekt!

Utbyggnaden av förnybar elproduktion har varit mycket positiv sedan riksdagen beslutade att införa de gröna elcertifikaten. Inte minst har vindkraften byggts ut snabbt, och Sverige har idag gått om Danmark vad gäller vindkraftsproduktion.

Konstruktionen med de gröna elcertifikaten har visats vara ett väl fungerande ekonomiskt styrmedel genom att samtidigt som det stimulerat till utbyggnad av ny förnybar elproduktion har marknadspriset på el för hushållen och industrin minskat. Att ett miljöstyrande ekonomiskt styrmedel ger totalt sänkta priser är något unikt men hänger samman med att den förnybara elproduktionen har låga driftskostnader, och med en kraftigt utbyggd förnybar elproduktion har priserna då till och med kunnat överkompensera själva elcertifikatskostnaden.

Organ för handel med de gröna elcertifikaten

För närvarande har dock elcertifikatssystemet tappat i kraft, genom att certifikaten är så lågt prissatta att de inte stimulerar till ytterligare investeringar i förnybar elproduktion. Som situationen är idag med både låga elpriser och låga certifikatpriser är det mycket svårt att räkna hem nya investeringar. Särskilt svårt är det för mindre aktörer som inte har råd att ”hålla” på sina certifikat för att avvakta högre priser. Köparna, som däremot

bara behöver deklarerat sin kvotplikt en gång om året (i mars), kan ligga lågt under året i övrigt och i praktiken då ge ”skambud” på certifikaten.

Regeringen har lagt en proposition för att komma till rätta med problemet, som kommer upp för riksdagsbehandling under hösten 2015. Genom att höja ambitionsnivån i systemet förväntas investeringsviljan åter sätta fart. Men det är en lösning som även den är tidsbegränsad. Vill vi få till stånd en mer varaktig situation kan inrättandet av ett statligt organ som handlar med elcertifikaten vara en lösning. När systemet med de gröna elcertifikaten infördes fanns förväntningar på att handel med outnyttjade certifikat skulle ske, vilket skulle utjämna prisskillnader, hålla certifikatpriserna uppe i dalar och pressa ner priserna i toppar. Men få placerare känner ens till möjligheten att köpa gröna elcertifikat. Ett statligt organ skulle kunna agera regulator, köpa certifikat när priserna är låga, för att sedan sälja när priserna är höga. Det skulle utjämna förutsättningarna för marknadsaktörerna – ge stärkta intäkter till elproducenterna i prisdalarna, men å andra sidan kapa pristopparna för elanvändarna. Rätt hanterat blir det ett nollsummespel för staten.

Myndighetens uppgift

Uppgiften för ett sådant organ vore att utifrån kunskap från bland annat Energimyndigheten analysera vad som är ett rimligt certifikatpris för stunden, med hänsyn till bland annat elpris, aktuell utbyggnadstakt och önskad utbyggnadstakt. När det är uppenbart att priset på börsen är orimligt lågt skulle myndigheten kunna köpa certifikat, och när priset å andra sidan är orimligt högt skulle det kunna sälja. De kvotpliktskorrigeringar som kan förväntas ske med några års mellanrum ger en långsiktig signal om vad riksdagen vill åstadkomma, men är ett för grovt instrument för att hantera utvecklingen mellan korrigeringarna. Genom att kunna korrigera certifikatpriserna även däremellan ges en ökad stabilitet i utbyggnadstakten. Mot bakgrund av detta bör riksdagen tillkännage för regeringen sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att inrätta en myndighet för handel med de gröna elcertifikaten

Niclas Malmberg (MP)